

Reperensiya Para sa *Workbook sa Tigom nga Kinabuhi ug Ministeryo*

MAYO 4-10

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | GENESIS 36-37

“Si Jose Nahimong Biktima sa Kasina”

(Genesis 37:3, 4) Mas gihigugma ni Israel si Jose kay sa uban niyang anak nga lalaki kay tigulang na siya pagkatawo niini, ug gipahimoan niya kinig espesyal nga besti. ⁴ Dhang nakita sa iyang mga igsoong lalaki nga mas gihigugma siya sa ilang amahan kay kanila, sila nagdumot kaniya, ug dili maayo ang ilang sinultihan kaniya.

w14 8/1 12-13

‘Palihog, Pamati Niining Akong Damgo’

Ang Bibliya mitubag: ‘Pagkakita sa iyang mga igsoong lalaki nga gihigugma siya sa ilang amahan labaw sa tanan niyang mga igsoon, sila nagsugod sa pagdumot kaniya, ug sila wala makahimo sa pagsulti kaniya nga madinaiton.’ (Genesis 37:4) Masabtan ra man nganong masina sila kang Jose, pero dili maalamon nga magpadaog sila nianang makadaot nga pagbati. (Proverbio 14:30; 27:4) Duna bay higayon nga nasina sab ka dhang nadawat sa uban ang pagtagad o pasidungog nga imong gitinguha? Hinumdomi ang mga igsoon ni Jose. Tungod sa ilang kasina nakahimo silag butang nga gibasolan nila sa ulahi. Ang ilang ehemplo magpahinumdom sa mga Kristohanon nga mas maalamong “magmaya uban sa mga tawong nagmaya.”—Roma 12:15.

Seguradong namatikdan ni Jose ang kasuko sa iyang mga igsoon. Nakahunahuna kaha siya nga tagoan na lang ang iyang besti kon naa sila? Posible. Apan hinumdomi nga buot ni Jacob nga ang besti magsilbing ilhanan sa iyang pag-uyon ug gugma. Gusto ni Jose nga magpabilin ang pagsalig sa iyang amahan kaniya, busa

pirme niya kining gisul-ob. Makakat-on kita sa iyang gihimo. Bisag way pinalabi ang atong langitnong Amahan, usahay hatagan niyang linaing pagtagad ug panalangin ang iyang maunongong mga alagad. Dugang pa, gisugo niya sila nga magpalahi gikan niining daotan ug imoral nga kalibotan. Sama sa espesyal nga besti ni Jose, ang panggawi sa tinuod nga mga Kristohanon maoy nakapalahi nila sa uban. Usahay ang maong panggawi makapukawg kasina ug kasuko. (1 Pedro 4:4) Angay bang tagoan sa usa ka Kristohanon ang iyang tinuod nga ilhanan ingong alagad sa Diyos? Dili, sama nga wala tagoi ni Jose ang iyang besti.—Lucas 11:33.

(Genesis 37:5-9) Sa ulahi si Jose nagdamgo, ug gisulti niya kini sa iyang mga igsoong lalaki. Ug nakapasamot kini sa ilang pagdumot kaniya. ⁶ Siya miingon kanila: “Palihog, paminaw mo sa akong damgo. ⁷ Didto sa uma, namugkos ta ug tinapok nga mga uhay. Unya ang akong binugkos mibarog, ug ang inyong mga binugkos miyukbo palibot sa akong binugkos.” ⁸ Ang iyang mga igsoon miingon: “Sa ato pa mahimo kang hari namo ug mandonan mi nimo?” Tungod sa iyang damgo ug sa iyang gisulti, misamot pa ang ilang pagdumot kaniya. ⁹ Dayon nagdamgo na sab siya, ug gisulti niya kini sa iyang mga igsoong lalaki: “Nagdamgo na pod ko. Niining higayona ang adlaw, ang bulan, ug ang 11 ka bituon miyukbo nako.”

(Genesis 37:11) Ang iyang mga igsoong lalaki nasina niya, apan gitiman-an sa iyang amahan ang iyang gisulti.

w14 8/1 13 ¶2-4

‘Palihog, Pamati Niining Akong Damgo’

Gikan kang Jehova nga Diyos ang maong mga damgo. Kini maoy mga tagna ug gusto sa Diyos nga ipahibalo ni Jose ang mensahe niini. Sa

diwa, himoon ni Jose ang ginabuhay sa mga propeta dihang magpahayag ug mga mensahe ug paghukom sa Diyos ngadto sa iyang daotang katawhan.

Mataktikanhong miingon si Jose sa iyang mga igsoon: ‘Palihog, pamati niining akong damgo.’ Nasabtan sa iyang mga igsoon ang iyang damgo, ug wala gyod sila makaangay niini. Sila mitubag: “Ikaw ba gayod diay magahari ibabaw kanamo?” Ang asoy nagpadayon: “Busa sila nakakaplag ug bag-ong hinungdan sa pagdumot kaniya tungod sa iyang mga damgo ug tungod sa iyang mga pulong.” Dihang gisulti ni Jose sa iyang amahan ug mga igsoon ang iyang ikaduhang damgo, wala gihapon sila makaangay niini. Atong mabasa: “Ang iyang amahan nagbadlong kaniya ug nag-ingon kaniya: ‘Unsay kahulogan niining damgo nga imong gidamgo? Ako ba diay ug ingon man ang imong inahan ug ang imong mga igsoong lalaki manganhi gayod ug mangyukbo sa yuta kanimo?’” Hinuon, nagsigeg hunahuna niini si Jacob. Nakigkomunikar ba kaha si Jehova kang Jose?—Genesis 37:6, 8, 10, 11.

Dili si Jose ang una o ulahing alagad ni Jehova nga gilutos tungod sa pagpahayag ug mensahe nga dili madawat sa mga tawo. Si Jesus ang kinalabwan sa mga tigpahayag niana. Gingingnan niya ang iyang mga sumusunod: “Kon sila naglutos kanako, sila magalutos usab kaninyo.” (Juan 15:20) Ang tanang Kristohanon daghag makat-onan sa pagtuo ug kaisog sa batan-ong si Jose.

(Genesis 37:23, 24) Pag-abot ni Jose sa iyang mga igsoon, ilang gihukasag besti si Jose, ang espesyal nga besti nga iyang gisul-ob, ²⁴ ug ilang gigunitan siya ug gihulog sa gahong sa tubig. Niadtong tungora ang gahong walay tubig.

(Genesis 37:28) Pag-agi sa Midianhong mga negosyante, ilang gikuha si Jose sa gahong sa tubig ug gibaligya siya ngadto sa mga Ismaelinhon sa kantidad nga 20 ka pirasong

plata. Si Jose gidala sa mga tawo ngadto sa Ehipto.

Pagpangitag Espirituwal nga Bahandi

(Genesis 36:1) Kini ang kasaysayan ni Esau, nga mao si Edom.

it-1 642

Edom

[Pula], **Edomhanon.**

Ang Edom mao ang ikaduhang ngalan o angga nga gihatag kang Esau nga kaluha ni Jacob. (Gen 36:1) Kini ang gingalan kaniya tungod sa iyang pagbaligya sa iyang katungod sa pagkapananay baylo sa *pula* nga linat-an. (Gen 25:30-34) Sa pagkatawo ni Esau siya pula kaayo (Gen 25:25), ug ingon usab niini ang kolor sa mga bahin sa yuta diin sa ulahi iyang gipuy-an ug sa iyang mga kaliwat.

(Genesis 37:29-32) Pagbalik ni Ruben sa gahong sa tubig, wala na didto si Jose. Busa gigisi niya ang iyang besti tungod sa kaguol. ³⁰ Miadto siya sa iyang mga igsoon ug miingon: “Wala na ang bata! Unsa may akong buhaton?” ³¹ Busa gikuha nila ang taas nga besti ni Jose ug nag-ihaw silag laking kanding ug gituslob ang besti sa dugo. ³² Dayon ilang gipadala ang espesyal nga besti ngadto sa ilang amahan uban niini nga mensahe: “Nakit-an namo kini. Palihog tan-awa kon kini ba ang espesyal nga besti sa imong anak.”

it-2 776-777

Pagtener, Pagbantay

Kon ang usa ka magbalantay o tig-alima sa hayop magbantay o mag-atiman ug usa ka panon sa karnero o baka, iyang gipakita nga iyang gidawat sa legal nga paagi ang pag-atiman niini nga mga hayop. Iyang gipasaligan ang tag-iya nga sila pakan-on ug dili kini makawat, kay kon dili, kini pagabayran. Apan, ang iyang responsibilidad dili bug-os, kay ang gihisgotan nga balaod nagpahigawas sa magbalantay

gikan sa pagkasad-an kon adunay panghitabo nga dili na kapugngan sa tawo, sama sa pag-atake sa mapintas nga mga mananap. Apan, aron mahigawas sa tulubagon, siya kinahanglang magpakitag ebidensiya ngadto sa tag-iya, pananglitan, ang gikuniskunis nga patayng lawas sa hayop. Ang tag-iya, human masusi ang maong ebidensiya, kinahanglang magpahayag ug hukom nga inosente ang magbalantay.

Ang samang prinsipyo mapadapat sa katibuk-an ngadto sa bisan unsang gipiyal nga kabtangan, bisan sa mga relasyon sa pamilya, pananglitan, ang panganayng anak nga lalaki giisip nga mao ang legal nga magbalantay sa iyang manghod nga mga igsoong lalaki ug babaye. Busa, atong masabtan ang kabalaka ni Ruben ingong kama-gulangang anak nga lalaki alang sa kinabuhi ni Jose, ingon sa natala sa Genesis 37:18-30, sa dihang ang ubang mga igsoon nagtinguha sa pagpatay kaniya. “Siya miingon: ‘Dili nato patayon ang iyang kalag.’ . . . ‘Ayaw pagpabanaw ug dugo. . . . ayaw ninyo siya buhati ug kadaot.’ Ang iyang tuyo mao ang pagluwas kaniya gikan sa ilang kamot aron iuli siya sa iyang amahan.” Ug sa dihang nadiskitahan ni Ruben nga wala na si Jose, hilabihan gayod ang iyang kabalaka nga tungod niana “iyang gigisi ang iyang mga besti” ug miingon: “Wala na ang bata! Ug ako —asa man gayod ako mopaingon?” Siya nasyod nga manubag siya sa pagkawala ni Jose. Aron mahigawas sa responsibilidad, ang managsoon sa pagkamalansison nagmugnamugna ug ebidensiya aron ingnon nga si Jose gipatay sa usa ka mapintas nga mananap. Gihimo nila kini pinaagi sa pagtumog sa gihukas nga besti ni Jose sa dugo sa kanding. Unya ilang gipakita kini nga ebidensiya ngadto kang Jacob, ang ilang amahan ug ang patriarkanhong maghuhukom, kinsa nagpahigawas kang Ruben sa bisan unsang responsibilidad tungod kay, pina-sukad sa natumog-sa-dugo nga besti ni Jose nga gipresentar sa iyang mga igsoon ingong ebidensiya, nanghinapos si Jacob nga si Jose gipatay.—Gen 37:31-33.

Pagbasa sa Bibliya

(Genesis 36:1-19) Kini ang kasaysayan ni Esau, nga mao si Edom. ² Si Esau nangasawa ug Canaanhon: si Ada nga anak ni Elon nga Hitihanon; si Oholibama nga anak ni Anah ug apo ni Zibeon nga Hivihanon; ³ ug si Basemat nga anak ni Ismael ug igsoon ni Nebaiot. ⁴ Ang anak ni Esau kang Ada mao si Elipaz, kang Basemat si Reuel, ⁵ ug kang Oholibama mao si Jeus, Jalam, ug Kore. Sila ang mga anak nga lalaki ni Esau nga natawo sa yuta sa Canaan. ⁶ Unya gikuha ni Esau ang iyang mga asawa, mga anak nga lalaki ug babaye, ang tanang sakop sa iyang panimalay, ang tanan niyang hayop, ug ang tanang bahandi nga natigom niya sa Canaan, ug miadto siya sa laing lugar nga layo kang Jacob nga iyang igsoon. ⁷ Tungod kini kay ang ilang katigayonan midaghan pag-ayo nga dili na sila puwedeng mag-uban ug puyo, ug ang yuta nga ilang gipuy-an dili na makasustento kanila tungod sa ilang mga panon sa kahayopan. ⁸ Busa si Esau mipuyo sa kabukiran sa Seir. Si Esau mao si Edom. ⁹ Ug kini ang kasaysayan ni Esau nga amahan sa mga Edomhanon sa kabukiran sa Seir. ¹⁰ Kini ang mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Esau: si Elipaz nga anak ni Ada nga asawa ni Esau; si Reuel nga anak ni Basemat nga asawa ni Esau. ¹¹ Ang mga anak nga lalaki ni Elipaz mao si Teman, Omar, Zepo, Gatam, ug Kenaz. ¹² Si Timna nahimong puyopuyo ni Elipaz nga anak ni Esau. Sa ulahi iyang gipanganak si Amalek kang Elipaz. Sila ang mga apo ni Ada, nga asawa ni Esau. ¹³ Kini ang mga anak nga lalaki ni Reuel: si Nahat, Zera, Sammah, ug Miza. Sila ang mga apo ni Basemat, nga asawa ni Esau. ¹⁴ Kini ang mga anak nga lalaki ni Oholibama nga anak ni Anah, apo ni Zibeon, ug asawa ni Esau: si Jeus, Jalam, ug Kore. ¹⁵ Kini ang mga shik sa mga anak nga lalaki ni Esau: Sa mga anak ni Elipaz nga panganay

ni Esau: si Shik Teman, Shik Omar, Shik Zepo, Shik Kenaz, ¹⁶ Shik Kore, Shik Gatam, ug Shik Amalek. Sila ang mga shik ni Elipaz sa yuta sa Edom. Sila ang mga apo ni Ada. ¹⁷ Kini ang mga anak nga lalaki ni Reuel, nga anak ni Esau: si Shik Nahat, Shik Zera, Shik Sammah, ug Shik Miza. Sila ang mga shik ni Reuel sa yuta sa Edom. Sila ang mga apo ni Basemat, nga asawa ni Esau. ¹⁸ Sa kataposan kini ang mga anak nga lalaki ni Oholibama nga asawa ni Esau: si Shik Jeus, Shik Jalam, ug Shik Kore. Sila ang mga shik ni Oholibama nga anak ni Anah ug asawa ni Esau. ¹⁹ Sila ang mga anak nga lalaki ni Esau, nga mao si Edom, ug sila ang ilang mga shik.

MAYO 11-17

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | GENESIS 38-39

“Si Jehova Wala Gyod Mobiya Kang Jose”

(Genesis 39:1) Karon si Jose gidala sa mga Ismaelinhon sa Ehipto. Gipalit siya sa Ehiptohanong si Potipar, nga opisyal sa palasyo sa Paraon ug pangulo sa mga bantay.

w14 11/1 12 ¶4-5

“Unsaon Ko Pagbuhat Kining Dakong Pagkadaotan?”

‘Kon bahin kang Jose, siya gidala ngadto sa Ehipto, ug si Potipar, nga usa ka opisyal ni Paraon ug pangulo sa mga bantay, nga usa ka Ehiptohanon, ang nakapalit kaniya gikan sa kamot sa mga Ismaelinhon nga nagdala kaniya didto.’ (Genesis 39:1) Niana nga detalye sa Bibliya, atong mahanduraw ang kaulawan ni Jose dihang gibaligya siya pag-usab. Siya giisip nga usa lang ka baligya! Makita nato si Jose nga nagsunod sa iyang bag-ong agalon, usa ka opisyal sa korte sa Ehipto. Naglakaw sila sa kadalanan sa siyudad nga punog tawo ug mga tindahan paingon sa iyang bag-ong panimalay.

Panimalay? Lahi kaayo kadto sa panimalay ni Jose. Nagdako siya sa pamilya nga nagbalhinbalhin ug puyo sa mga tolda samtang nag-atiman sa ilang mga karnero. Dinhi, ang dato nga mga Ehiptohanon sama ni Potipar nagpuyo sa elegante, pinintalang mga balay. Sumala sa mga arkeologo, ang mga Ehiptohanon kaniadto mahilig ug lunhaw, kinoralang mga hardin nga may labong nga mga kahoy ug mga linaw sa tubig para sa mga papiro, lotus, ug ubang tanom sa tubig. Ang ubang balay natung-an sa mga hardin, may mga balkon diin sila magpahangin, may tag-as nga bentana para sa bentilasyon, ug daghag kuwarto, apil ang lapad nga komedor ug mga kuwarto sa mga sulugoon.

(Genesis 39:12-14) Unya gibira niya ang besti ni Jose ug miingon: “Dulog nako!” Apan gibiyaan ni Jose ang iyang besti ug midagan sa gawas. ¹³ Dihang nabilin sa iyang kamot ang besti ni Jose kay midagan kini sa gawas, ¹⁴ gitawag niya ang mga lalaking sulugoon sa iyang balay ug giingnan: “Gipakaulawan ta niining Hebreohanon nga gidala sa akong bana. Gusto ko niyang lugoson, apan misiyagit kog kusog.

(Genesis 39:20) Busa ang agalon ni Jose nagdala kaniya sa bilanggoan, diin gibutang ang mga binilanggo sa hari, ug siya gibilanggo didto.

w14 11/1 14-15

“Unsaon Ko Pagbuhat Kining Dakong Pagkadaotan?”

Gamay ra tag nahibaloan bahin sa mga priso-han sa Ehipto kaniadto. Nakaplagan sa mga arkeologo ang mga gun-ob niini—dagkong kuta nga may mga selda ug priso-han ilalom sa yuta. Sa ulahi, gihubit ni Jose ang maong dapit sa pulong nga sa literal nagkahulogang “gahong,” usa ka ngiob nga dapit ug walay paglaom. (Genesis 40:15) Sa basahon sa Mga Salmo, mahibaloan nato nga nakaagom si Jose

ug dugang pagsakit: “Nasamad sa hugot nga kadena ang iyang mga tiil, ug gisul-oban ang iyang liog ug argulyang puthaw.” (Salmo 105: 17, 18, *Maayong Balita Biblia*) Usahay, gaposon nga binaklid sa mga Ehiptohanon ang ilang mga piniriso; ang uban hiktan nilag puthaw sa liog. Pagkalisod sa kahimtang ni Jose—wala man unta siyay gibuhay nga angayan sa maong silot!

Dugang pa, dili kadto kadiyot nga pag-antos. Ang asoy nag-ingon nga si Jose “nagpabilin didto sa bilanggoan.” Daghang tuig siyang nabalhog sa maong lisod nga dapit! Wala mahibalo si Jose kon buhian pa ba siya. Samtang nanglabay ang mga adlaw ngadto sa semana, ug mga bulan, unsay nakatabang niya nga dili mawad-ag paglaom?

Ang asoy nagtubag: “Si Jehova nagpadayon sa pag-uban kang Jose ug nagpadayon sa pagpakitag mahigugmaong-kalulot kaniya.” (Genesis 39:21) Walay prisohan, gapos, o ngiob nga gahong ang makapugong kang Jehova sa pagpakitag maunongong gugma ngadto sa iyang mga alagad. (Roma 8:38, 39) Atong mahanduraw si Jose nga nag-ampo sa iyang langitnong Amahan ug nagsulti sa tanan niyang kasakit. Human niana iyang nadawat ang kalinaw nga ikatagana lamang sa “Diyos sa tanang paghupay.” (2 Corinto 1:3, 4; Filipos 4:6, 7) Unsa pay gibuhay ni Jehova para kang Jose? Iyang gimaniobra nga si Jose padayong ‘paboran sa pangulong opisyal sa bilanggoan.’

(Genesis 39:21-23) Apan si Jehova padayong nag-uban kang Jose ug nagpakitag maunongong gugma kaniya ug nagpanalangin kaniya aron mauyonan siya sa pangulong opisyal sa bilanggoan. ²² Busa gisalig sa pangulong opisyal sa bilanggoan kang Jose ang tanang binilanggo sa bilanggoan, ug siyay tigpatuman sa tanan nilang buluhaton didto. ²³ Ang pangulong opisyal sa bilanggoan wala mabalaka sa tanang butang nga iyang gipaatan kang Jose, kay si Je-

hova nag-uban kang Jose ug gipalampos ni Jehova ang tanan niyang gibuhay.

w14 11/1 15 ¶2

“Unsaon Ko Pagbuhay Kining Dakong Pagkadaotan?”

Ang asoy nagtubag: “Si Jehova nagpadayon sa pag-uban kang Jose ug nagpadayon sa pagpakitag mahigugmaong-kalulot kaniya.” (Genesis 39:21) Walay prisohan, gapos, o ngiob nga gahong ang makapugong kang Jehova sa pagpakitag maunongong gugma ngadto sa iyang mga alagad. (Roma 8:38, 39) Atong mahanduraw si Jose nga nag-ampo sa iyang langitnong Amahan ug nagsulti sa tanan niyang kasakit. Human niana iyang nadawat ang kalinaw nga ikatagana lamang sa “Diyos sa tanang paghupay.” (2 Corinto 1:3, 4; Filipos 4:6, 7) Unsa pay gibuhay ni Jehova para kang Jose? Iyang gimaniobra nga si Jose padayong ‘paboran sa pangulong opisyal sa bilanggoan.’

Pagpangitag Espirituwal nga Bahandi

(Genesis 38:9, 10) Apan nahibalo si Onan nga ang maong liwat dili maiya. Busa dihang makigdulog siya sa asawa sa iyang igsoon, paagason niya ang iyang semilya sa yuta aron dili mahatagag liwat ang iyang igsoon. ¹⁰ Ang iyang gibuhay daotan para kang Jehova, maong gipatay sab niya siya.

it-2 492

Onan

[gikan sa lintunganayng pulong nga nagkahulogang “katakos sa pagsanay; dinamikong kusog”].

Anak nga lalaki ni Juda, ang iyang ikaduhang anak pinaagi sa anak nga babaye ni Shua nga Canaanhon. (Gen 38:2-4; 1Cr 2:3) Human patay ni Jehova ang walay anak nga magulang nga igsoon ni Onan nga si Er tungod sa iyang datang buhat, gisultihan ni Juda si Onan nga iyang minyoan ang balo ni Er nga si Tamar agig pagsunod sa kahikayan nga minyoan ang

nabalong asawa sa iyang igsoon. Kon usa ka anak nga lalaki ang ipanganak, dili kining anaka ang magpundar sa banay ni Onan, ug ang panulondon sa panganay iyang maangkon ingong manununod ni Er; apan kon walay mapatung-hang manununod, si Onan ang makaangkon sa panulondon. Sa dihang si Onan nakigdulog kang Tamar, siya “nag-usik sa iyang binhi nganha sa yuta” imbes nga ihatag kini ngadto kaniya. Dili masturbasyon ang gibuhat ni Onan, kay ang asoy nag-ingon nga “sa dihang nakigdulog siya sa asawa sa iyang igsoon” siya nag-usik sa iyang binhi. Dayag nga kini mao ang gitawag nga “*coitus interruptus*,” nga niana tinuyong wala ipagawas ni Onan ang iyang binhi ngadto sa kinatawo ni Tamar. Tungod sa iyang pagsupak sa iyang amahan, sa iyang kadalo, ug sa iyang sala batok sa kahikayan sa Diyos labot sa kaminyoon, dili tungod sa pag-abuso sa kaulingon, si Onan, nga walay anak usab, gipatay ni Jehova.—Gen 38:6-10; 46:12; Num 26:19.

(Genesis 38:15-18) Pagkakita ni Juda kaniya, naalaan siya ni Juda ug pampam kay nagtabon man siya sa iyang nawong. ¹⁶ Busa si Juda miduol kaniya sa daplin sa dalan ug miingon: “Palihog, tugoti kong nakigdulog nimo,” kay wala siya mahibalo nga kining bayhana iyang binalaye. Unya si Tamar miingon: “Unsay imong ihatag nako aron makadulog ka nako?” ¹⁷ Siya mitubag: “Magpadala kog usa ka nating kanding gikan sa akong panon.” Apan siya miingon: “Magbilin ka bag garantiya hangtod nga imo kining ikapadala kanako?” ¹⁸ Si Juda miingon: “Unsang garantiya ang akong ibilin nimo?” Siya mitubag: “Ang imong pangselyo nga singsing, ang higtot niini, ug ang imong sungkod.” Unya iya kining gihatag kaniya ug nakigdulog kaniya, mao nga siya namabdos.

w04 1/15 30 ¶5-6

Mga Pangutana Gikan sa mga Magbabasa

Sayop ang gibuhat ni Juda tungod kay wala niya

ihatag ang iyang anak nga si Sela ngadto kang Tamar sumala sa iyang gisaad. Siya usab nakigsekso sa usa ka babaye nga gituohan niyang usa ka pampam sa templo. Supak kini sa katu-yoan sa Diyos, nga ang usa ka lalaki angay nga makigsekso diha lamang sa kahikayan sa kaminyoon. (Genesis 2:24) Apan, sa pagkatinuod, si Juda wala makighilawas sa usa ka pampam. Hinunoa, wala tuyoa nga siyay mipuli sa dapit sa iyang anak nga si Sela sa pagtuman sa kahikayan sa pagpakigminyo ug bayaw nga lalaki ug sa ingon nahimong amahan sa usa ka legal nga kaliwat.

Mahitungod kang Tamar, ang iyang pagpakigsekso kang Juda dili imoral. Ang iyang kaluha nga mga anak nga lalaki wala isipa nga mga anak sa pakighilawas. Sa dihang giminyoan ni Boaz nga taga-Betlehem ang Moabihanon nga si Ruth pinaagi sa kahikayan sa pagpakigminyo ug bayaw nga lalaki, ang mga ansiyano sa Betlehem nagdayeg sa anak ni Tamar nga si Perez, nga nag-ingon kang Boaz: “Hinaot nga ang imong banay mahisama sa banay ni Perez, nga gipanganak ni Tamar kang Juda, sa kaliwat nga ihatag ni Jehova kanimo gikan niining bantan-ong babaye.” (Ruth 4:12) Si Perez nalista usab nga lakip sa mga kagikan ni Jesu-Kristo.—Mateo 1:1-3; Lucas 3:23-33.

Pagbasa sa Bibliya

(Genesis 38:1-19) Niadtong panahona si Juda mibiya sa iyang mga igsoon ug nagtolda duol kang Hira nga usa ka lalaking Adulamanon. ² Nakita ni Juda didto ang anak nga babaye ni Shua nga Canaanhon. Busa iya kining gipangasawa ug siya nakigdulog kaniya. ³ Kini namabdos ug sa ulahi nanganak ug lalaki, ug ginganlan siyag Er ni Juda. ⁴ Siya namabdos pag-usab ug nanganak ug lalaki, ug ginganlan niya kinig Onan. ⁵ Sa makausa pa, siya nanganak ug lalaki ug ginganlan niya kinig Sela. Didto sila sa Akzib dihang siya nanganak kaniya. ⁶ Paglabay sa panahon, si

Juda nagkuhag asawa para kang Er nga iyang panganay, ug ang iyang ngalan mao si Tamar. ⁷ Apan si Er nga panganay ni Juda daotan sa mga mata ni Jehova. Busa gipatay siya ni Jehova. ⁸ Tungod niana, si Juda miingon kang Onan: “Dulogi ang asawa sa imong igsoon ug pangasaw-a siya agig pagtuman sa imong obligasyon ingong bayaw aron mahatagag liwat ang imong igsoon.” ⁹ Apan nahibalo si Onan nga ang maong liwat dili maiya. Busa dihang makigdulog siya sa asawa sa iyang igsoon, paagason niya ang iyang semilya sa yuta aron dili mahatagag liwat ang iyang igsoon. ¹⁰ Ang iyang gibuhay daotan para kang Jehova, maong gipatay sab niya siya. ¹¹ Si Juda miingon kang Tamar nga iyang binalaye: “Puyo ingong balo sa balay sa imong amahan hangtod nga modako na ang akong anak nga lalaki nga si Sela,” kay siya naghunahuna: ‘Basig mamatay sab siya parehas sa iyang mga igsoon.’ Busa si Tamar miuli ug mipuyo sa balay sa iyang amahan. ¹² Paglabay sa panahon, namatay ang asawa ni Juda, nga anak ni Shua. Human sa yugto sa pagbangotan, si Juda miadto sa mga tigtupi sa iyang mga karnero sa Timnah kauban ni Hira nga Adulamhanon. ¹³ May mibalita kang Tamar: “Ang imong ugangang lalaki nagpadulong sa Timnah aron tupihan ang iyang mga karnero.” ¹⁴ Busa gihukas niya ang iyang sinina nga pangbalo ug nag-ilis. Unya nagpandong siya aron matabonan ang iyang nawong ug nagkupo ug panapton ug milingkod sa ganghaan sa Enaim, ang dalan paingon sa Timnah, kay si Sela dako na apan wala siya ihatag kang Sela ingong asawa. ¹⁵ Pagkakita ni Juda kaniya, naalaan siya ni Juda ug pampam kay nagtabon man siya sa iyang nawong. ¹⁶ Busa si Juda miduol kaniya sa daplin sa dalan ug miingon: “Palihog, tugoti kong makigdulog nimo,” kay wala siya mahibalo nga kining bayhana iyang binalaye. Unya si Tamar miingon:

“Unsay imong ihatag nako aron makadulog ka nako?” ¹⁷ Siya mitubag: “Magpadala kog usa ka nating kanding gikan sa akong panon.” Apan siya miingon: “Magbilin ka bag garantiya hangtod nga imo kining ikapadala kanako?” ¹⁸ Si Juda miingon: “Unsang garantiya ang akong ibilin nimo?” Siya mitubag: “Ang imong pangselyo nga singsing, ang higtog niini, ug ang imong sungkod.” Unya iya kining gihatag kaniya ug nakigdulog kaniya, mao nga siya namabdos. ¹⁹ Human niana, siya milakaw ug gihukas niya ang iyang kupo ug nagsul-ob ug sinina nga pangbalo.

MAYO 18-24

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | GENESIS 40-41

“Giluwas ni Jehova si Jose”

(Genesis 41:9-13) Unya ang pangulong tigipis sa hari miingon sa Paraon: “Nahinumdom ko karon sa akong mga sala. ¹⁰ Ang Paraon nasuko kanako ug sa pangulong panadero, nga iyang mga alagad. Busa kami iyang gipabilanggo sa bilanggoan nga gidumala sa pangulo sa mga bantay. ¹¹ Usa ka gabii niana, kaming duha nagdamgo, ug may kahulogan ang tagsa namo ka damgo. ¹² Ug may kauban mi didto nga Hebreohanon nga batan-ong lalaki, sulugoon sa pangulo sa mga bantay. Dihang gisulti namo kini kaniya, gihatag niya ang kahulogan sa among tagsa ka damgo. ¹³ Nahitabo gyod ang iyang gihatag nga kahulogan niini. Gibalik ko sa akong katungdanan, apan ang panadero gibitay.”

w15 2/1 14 ¶4-5

“Dili ba ang mga Paghubad Iya man sa Diyos?”

Kon ang magtitiing nakalimot kang Jose, si Jehova wala gayod. Usa ka gabii, iyang gipadamgo si Paraon ug duha ka tin-awng damgo. Sa unang damgo, nakita sa hari ang pito ka

tambok nga baka diha sa suba sa Nilo, nga gisundan sa pito ka yagpis ug maot nga baka. Gikaon sa yagpis nga mga baka ang tambok nga mga baka. Sa ikaduhang damgo, nakita ni Paraon ang usa ka lindog nga gituboag pito ka tambok ug maayong uhay. Dayon dihay nanubo nga pito ka piyasot ug laya nga uhay, ug gilamoy niini ang maayong mga uhay. Pagkabuntag, si Paraon natugaw pag-ayo sa iyang damgo. Busa gipatawag niya ang tanang maalamong tawo ug salamangkerong mga saserdote aron mohubad niini. Apan napakyas sila. (Genesis 41:1-8) Walay nahibalo kon sila ba wala makatingog o lainlain lang silag ideya. Kon unsa may nahitabo, si Paraon naguol ug desperado siyang mahibalo sa kahulogan sa iyang damgo.

Sa kataposan, nahinumdoman sa magtitiing si Jose! Nakonsensiya siya, ug iyang giingnan si Paraon bahin sa batan-on sa prisohan nga nakahubad sa hustong kahulogan sa iyang damgo ug sa pangulong panadero. Dihadiha gipatawag ni Paraon si Jose.—Genesis 41:9-13.

(Genesis 41:16) Si Jose miingon sa Paraon: “Ang Diyos ang maghatag ug maayong balita sa Paraon, dili ako.”

(Genesis 41:29-32) “Duna unyay pito ka tuig nga abunda ang pagkaon sa tibuok Ehipto. ³⁰ Apan sundan kinig pito ka tuig nga gutom, ug ang tanang kaabunda sa yuta sa Ehipto makalimtan gayod, ug ang gutom mout-ot sa yuta. ³¹ Ang kanhing kaabunda sa yuta dili na mahinumdoman tungod sa mosunod nga gutom, kay grabe kaayo kini. ³² Kaduha gipadamgo ang Paraon kay desidido gayod ang matuod nga Diyos nga buhaton kining tanan, ug hapit na kining buhaton sa matuod nga Diyos.

w15 2/1 14

“Dili ba ang mga Paghubad Iya man sa Diyos?”

Nahigugma si Jehova sa mapaubsanon ug ma-

tinumanong mga tawo. Busa dili ikatingala nga iyang gihatag kang Jose ang tubag, dili sa mga maalamong tawo ug salamangkero. Gipatin-aw ni Jose kang Paraon nga ang duha ka damgo niini parehog kahulogan. Pinaagi sa pagsubli sa kahulogan sa damgo, “gipalig-on pag-ayo” ni Jehova nga kini seguradong matuman. Ang tambok nga mga baka ug ang maayong mga uhay nagpasabot ug pito ka tuig nga kadagaya sa Ehipto, samtang ang niwang nga mga baka ug ang piyasot nga mga uhay nagpasabot ug pito ka tuig nga gutom human sa mga tuig sa kadagaya. Ang mahitabong gutom mohurot sa suplay sa pagkaon sa Ehipto.—Genesis 41:25-32.

(Genesis 41:38-40) Busa giingnan sa Paraon ang iyang mga alagad: “Makakita pa ba tag sama niining tawhana, nga kaniya naa ang espiritu sa Diyos?” ³⁹ Unya ang Paraon miingon kang Jose: “Kay gipahibalo ka sa Diyos niining tanan, wala nay laing tawo nga mas maayog panabot ug mas maalamon kay kanimo. ⁴⁰ Ikaw ang magdumala sa akong panimalay, ug ang tibuok katawhan mosunod gayod kanimo. Sa pagkahari lamang nga ako labaw kanimo.”

w15 2/1 15 ¶3

“Dili ba ang mga Paghubad Iya man sa Diyos?”

Gituman ni Paraon ang iyang gisulti. Si Jose gi-bestihan dayon ug pinong lino. Gihatagan sab siya ni Paraon ug bulawang kuwentas, igitimbre nga singsing, harianong karo, ug awtoridad sa paglibot sa yuta ug sa pagpatuman sa iyang plano. (Genesis 41:42-44) Sulod lang sa usa ka adlaw, si Jose nabalhin gikan sa prisohan ngadto sa palasyo—gikan sa pagkapiniriso ngadto sa pagkamagmamando nga ikaduha ni Paraon. Gipanalanginan gayod ang pagtuo ni Jose kang Jehova nga Diyos! Nakita ni Jehova ang tanang inhustisya nga giantos sa iyang alagad sa daghang tuig. Siya milihok sa hustong panahon ug sa hustong paagi. Gawas nga gitul-id ni

Jehova ang sayop nga gihimo kang Jose, gipre-serbar sab niya ang umaabot nga nasod sa Israel. Kon sa unsang paagi, hisgotan kana sa umaabot nga artikulo niini nga serye.

Pagpangitag Espirituwal nga Bahandi

(Genesis 41:14) Busa gipatawag sa Paraon si Jose, ug ilang gikuha dayon siya sa bilanggoan. Siya namalbas ug nag-ilis sa iyang besti ug miadto sa Paraon.

w15 11/1 9 ¶1-3

Nahibalo Ka Ba?

Nganong namalbas man si Jose una miatubang kang Paraon?

Sumala sa asoy sa Genesis, gimando ni Paraon nga dalhon dayon kaniya ang Hebreohanong piniriso nga si Jose aron hubaron ang iyang makapahasol nga damgo. Niining higayona, daghang tuig na nga napriso si Jose. Bisan pagdinalian ang sugo ni Paraon, namalbas gyod si Jose. (Genesis 39:20-23; 41:1, 14) Kay gihisgotan man kining detalyeha bisag daw dili importante, nagpasabot kini nga sinati ang magsusulat sa kostumbre sa mga Ehiptohanon.

Sa daghang nasod kaniadto, normal lang ang pagpataas ug bungot, lakip na sa mga Hebreohanon. Sa kasukwahi, “ang mga Ehiptohanon kaniadto mao lamang ang nasod sa Sidlakan nga dili magpatubog bungot,” nag-ingon ang *Cyclopedia of Biblical, Theological, and Ecclesiastical Literature* ni McClintock ug Strong.

Bungot lang bay balbasan? Matod sa magsing *Biblical Archaeology Review*, dunay mga seremonyas sa Ehipto diin ang lalaki nga moatubang kang Paraon kinahanglang mangandam sa samang paagi dihang mosulod siya sa templo. Sa ingon, kinahanglang balbasan o kagisan ni Jose ang tanang buhok sa iyang ulo ug lawas.

(Genesis 41:33) “Busa maayo kon ang Paraon mangita karon ug tawo nga maayog

panabot ug maalamon, ug ipadumala kaniya ang tibuok Ehipto.

w09 11/15 28 ¶14

Pagpakitag Maayong Pamatasan Ingong mga Ministro sa Diyos

¹⁴ Gipaneguro sa diyosnong mga ginikanan sa panahon sa Bibliya nga ang ilang mga anak makakat-on ug maayong pamatasan diha sa balay. Tagda ang matinahorong paagi nga si Abraham ug ang iyang anak nga si Isaac nagtawag sa usag usa sa Genesis 22:7. Makita usab kang Jose nga maayo siyang pagkabansay sa iyang ginikanan. Sa dihang nabilanggo, siya matinahoron bisan sa ubang mga piniriso. (Gen. 40: 8, 14) Ang gipamulong niya kang Paraon nagpakita nga iyang nakat-onan ang hustong paagi sa pagtawag sa usa ka tawo nga adunay taas nga posisyon.—Gen. 41:16, 33, 34.

Pagbasa sa Bibliya

(Genesis 40:1-23) Karon ang pangulong tig-ipis sa hari sa Ehipto ug ang pangulong panadero nakasala sa ilang ginoo, sa hari sa Ehipto. ² Busa ang Paraon nasuko sa iyang duha ka opisyal, ang pangulong tig-ipis sa hari ug ang pangulong panadero, ³ ug gipadala niya sila sa bilanggoan nga gidumala sa pangulo sa mga bantay, diin gibilanggo si Jose. ⁴ Unya ang pangulo sa mga bantay nag-asayn kang Jose nga maoy makauban ug moatiman nila, ug sila nabilanggo sulod sa pipila ka panahon. ⁵ Usa ka gabii niana, parehong nagdamgo ang tig-ipis ug ang panadero sa hari sa Ehipto, ug may kahulogan ang tagsa nila ka damgo. ⁶ Pagkabuntag dihang miadto si Jose kanila, nakita niya nga nagminghoy sila. ⁷ Busa gipangutana niya ang mga opisyal sa Paraon nga kauban niya sa bilanggoan: “Nganong magul-anon man ang inyong nawong karong adlaw?” ⁸ Sila mitubag: “Pareho ming nagdamgo, pero wala lay makasulti namo sa kahulogan niini.” Si

Jose miingon kanila: “Dili ba ang Diyos ray makahatag sa kahulogan sa damgo? Palihog, isulti kini kanako.” ⁹ Ang pangulong tig-ipis sa hari misulti sa iyang damgo kang Jose: “Sa akong damgo, naay punoan sa ubas sa akong atubangan. ¹⁰ Kini may tulo ka gagmayng sanga. Dayon nanalingsing kini ug namulak, ug ang mga pungpong sa ubas nangahinog. ¹¹ Naggunit ko sa kopa sa Paraon, ug nagkuha kog mga ubas ug gipuga kini diha sa kopa sa Paraon. Dayon gitunol nako kini sa Paraon.” ¹² Unya si Jose miingon kaniya: “Kini ang kahulogan sa imong damgo: Ang tulo ka gagmayng sanga maoy tulo ka adlaw. ¹³ Tulo ka adlaw gikan karon, pagawson ka sa Paraon ug ibalik ka sa imong katungdanan, ug magtunol na sab ka sa kopa sa Paraon sama niadtong ikaw pay iyang tigipis. ¹⁴ Apan hinumdomi ko kon maayo na ang imong kahintang. Palihog pakitai kog maunongong gugma ug sultihi ang Paraon bahin kanako, aron makagawas ko dinhi. ¹⁵ Kay ang tinuod, gikidnap ko gikan sa yuta sa mga Hebreohanon, ug wala koy gibuhat nga angayan sa pagkabilanggo.” ¹⁶ Dhang nakita sa pangulong panadero nga si Jose naghatag ug maayong kahulogan sa damgo, siya miingon kaniya: “Nagdamgo pod ko, ug naay tulo ka basket sa puting tinapay sa akong ulo. ¹⁷ Ang kinaibabwang basket nasudlan sa tanang klase sa pagkaon nga ginaluto sa panadero para sa Paraon, ug may mga langgam nga nagakaon niini diha sa basket.” ¹⁸ Unya si Jose miingon: “Kini ang kahulogan sa imong damgo: Ang tulo ka basket maoy tulo ka adlaw. ¹⁹ Tulo ka adlaw gikan karon, ang Paraon magpunggot sa imong ulo ug magbitay nimo sa estaka, ug kaonon sa mga langgam ang imong unod.” ²⁰ Ang ikatulong adlaw maoy adlawng natawhan sa Paraon. Siya nagpakombira para sa tanan niyang alagad ug iyang gipagawas ang iyang

pangulong tig-ipis ug ang pangulong panadero atubangan sa iyang mga alagad. ²¹ Ug iyang gibalik sa katungdanan ang iyang pangulong tig-ipis, ug siya na sab ang tigunol ug kopa sa Paraon. ²² Apan ang pangulong panadero iyang gipabitay, sumala sa gihatag ni Jose nga kahulogan sa ilang damgo. ²³ Apan ang pangulong tig-ipis sa hari nakalimot kang Jose.

MAYO 25-31

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | GENESIS 42-43

“Si Jose Nagpakitag Grabeng Pagpugong sa Kaugalingon”

(Genesis 42:5-7) Busa ang mga anak ni Israel nanglakaw kuyog sa uban aron mamalit, kay ang gutom nakaabot na sa yuta sa Canaan. ⁶ Si Jose mao ang nagdumala sa Ehipto, ug siya ang tigbaligyag lugas sa tanang tawo sa yuta. Busa ang mga igsoon ni Jose miadto ug miyukbo kaniya. ⁷ Pagkakita ni Jose sa iyang mga igsoon, nakaila dayon siya kanila, apan wala siya magpaila. Busa inisog siyang nakigsulti kanila: “Taga-asa mo?” Sila mitubag: “Taga-Canaan mi, ug nia mi aron mopalit ug pagkaon.”

w15 5/1 13 ¶5

“Anaa ba Ako sa Dapit sa Diyos?”

Komosta si Jose? Siya nakaila dayon sa iyang mga igsoon! Dugang pa, pagkakita niya nga sila nangyukbo kaniya, iyang nahinumdoman ang nahitabo sa bata pa siya. Ang asoy nag-ingon nga “dihadiha si Jose nahinumdom sa mga damgo” nga gipadamgo ni Jehova kaniya sa bata pa siya, mga damgo nga nagtagna sa panahong ang iyang mga igsoon moyukbo kaniya—ingon sa ila gayong gihimo karon! (Genesis 37:2, 5-9; 42:7, 9) Unsay himoon ni Jose? Mogakos kanila? Manimalos kanila?

w15 5/1 14 ¶1

“Anaa ba Ako sa Dapit sa Diyos?”

Tingali dili gyod nimo masinati kana nga taglagaong kahintang. Pero komon karon ang panagbangi ug pagkabahin sa pamilya. Kon kana ang atong giatubang, basin sundon ra nato ang atong kasingkasing ug molihok dayon sumala sa atong dili hingpit nga mga pagbati. Mas maalamong sundogon si Jose ug susihon kon unsay gusto sa Diyos nga paagi sa pagdumala niana. (Proverbio 14:12) Hinumdomi nga kon importante man ang pakigdait sa pamilya, mas importante gyod ang pakigdait uban kang Jehova ug sa iyang Anak.—Mateo 10:37.

(Genesis 42:14-17) Apan giingnan gihapon sila ni Jose: “Sumala sa ako nang gisulti, ‘Mga espiya mo!’”¹⁵ Kamo masulayan niining paagiha: Ipanumpa nako sa ngalan sa Paraon nga dili mo makabiya dinhi gawas kon moanhi ang inyong kamanghorang igsoon.¹⁶ Ipakuha sa usa kaninyo ang inyong igsoon samtang kamo bilanggoon dinhi, aron mahibaloan nako kon tinuod ang inyong gisulti. Ug kon dili, ipanumpa nako sa ngalan sa Paraon nga mga espiya mo.”¹⁷ Busa gipabilanggo niya sila sulod sa tulo ka adlaw.

w15 5/1 14 ¶2

“Anaa ba Ako sa Dapit sa Diyos?”

Sunodsunod ang pagsulay nga gihimo ni Jose aron makita kon unsay naa sa kasingkasing sa iyang mga igsoon. Pinaagig tighubad, gisugdan niya kini sa maharasong pag-akusar nga sila mga espiya. Sa pagdependa, gisulti nila kaniya ang bahin sa ilang pamilya—lakip ang hinungdanong impormasyon nga naa pa silay manghod nga lalaki sa ilang balay. Gitago ni Jose ang iyang gibati. Buhi ba gyod ang iyang manghod? Nasayod na si Jose kon unsay himoon. Siya miingon: “Pinaagi niini kamo masulayan,” ug giingnan sila nga kinahanglan niyang maki-ta kining kinamanghorang igsoon. Kadugayan, iyang gipakuha kanila ang ilang manghod apan

magpabiling ginapos ang usa kanila.—Genesis 42:9-20.

(Genesis 42:21, 22) Sila miingon sa usag usa: “Gisilotan na gyod ta tungod sa atong igsoon, kay nakita nato ang iyang kasakit dihang siya nagpakiluoy nato, apan wala ta maluoy niya. Mao nga nag-antos ta karon.”²² Unya si Ruben miingon: “Dili ba giingnan ta mo, ‘Ayaw buhatig daotan ang bata?’ Apan wala mo mamati. Karon gisingil na ta sa iyang dugo.”

it-1 1307 ¶1

Jose

Tungod niini nga mga hitabo, nakasabot ang mga igsoon ni Jose sa amahan nga sila gibaslan sa Diyos tungod sa pagbaligya kaniya ngadto sa pagkaulipon katuigan na ang milabay. Sa atubangan sa ilang igsoon, nga wala pa nila mailhi, ilang gihisgotan ang ilang pagkasad-an. Sa pagkadungog sa ilang mga pulong nga nagpakitag paghinulsol, natandog pag-ayo ang pagbati ni Jose mao nga siya mipahawa sa ilang atubangan ug mihilak. Sa pagbalik, iyang gipagapos si Simeon hangtod nga mobalik sila uban sa ilang kamanghorang igsoon.—Gen 42:21-24.

Pagpangitag Espirituwal nga Bahandi

(Genesis 42:22) Unya si Ruben miingon: “Dili ba giingnan ta mo, ‘Ayaw buhatig daotan ang bata?’ Apan wala mo mamati. Karon gisingil na ta sa iyang dugo.”

(Genesis 42:37) Apan si Ruben miingon sa iyang amahan: “Mahimo nimong patyon ang akong duha ka anak nga lalaki kon dili nako siya madalag balik nimo. Isalig siya kanako, ug iuli nako siya nimo.”

it-2 1015

Ruben

Napasundayag ang pipila sa maayong mga hiyas ni Ruben sa dihang iyang gikombinsir ang iyang siyam ka igsoon nga ihulog si Jose ngadto

sa mala nga atabay imbes nga patyon siya, kay tuyo ni Ruben nga mobalik sa tago ug luwason si Jose gikan sa atabay. (Gen 37:18-30) Kapin sa 20 ka tuig sa ulahi sa dihang kining mao ra usab nga managsoon miingon nga ang akusasyon batok kanila ingong mga espiya didto sa Ehipto maoy tungod sa ilang pagdaogdaog kang Jose kaniadto, gipahinumdoman ni Ruben ang uban nga siya wala makigbahin sa ilang datang laraw batok sa kinabuhi ni Jose. (Gen 42:9-14, 21, 22) Dugang pa, sa dihang midumili si Jacob nga iuban si Benjamin sa iyang mga igsoon sa ilang ikaduhang panaw ngadto sa Ehipto, gitanyag ni Ruben ang iyang duha ka anak nga lalaki isip garantiya, nga nag-ingon: “Mahimong patyon nimo [sila] kon ako dili magdala [kang Benjamin] pagbalik nganha kanimo.” —Gen 42:37.

(Genesis 43:32) Ilang gidalitan si Jose diha sa iyang lamesa, ug ang iyang mga igsoon sa laing lamesa, ug ang mga Ehiptohanon sa lain sab nga lamesa; kay ang mga Ehiptohanon dili puwedeng mokaon uban sa mga Hebreohanon, kay dulumtanan kini para sa mga Ehiptohanon.

w04 1/15 29 ¶1

Mga Haylayt Gikan sa Basahon sa Genesis—II

43:32—Ngonong dulumtanan alang sa mga Ehiptohanon ang pagpangaon kauban sa mga Hebreohanon? Sa panguna, kini maoy tungod sa pagpihigpihig sa relihiyon o garbo sa rasa. Gidumtan usab sa mga Ehiptohanon ang mga magbalantay sa karnero. (Genesis 46:34) Ngano? Tungod kay ang mga magbalantay sa karnero lagmit mao ang kinaubsan ug kahimtang sa Ehipto. O tingali tungod kay ang yuta nga mahimong tikaron gamay ra, gitamay sa mga Ehiptohanon kadtong mangitag kasibsiban sa ilang mga panon sa kahayopan.

Pagbasa sa Bibliya

(Genesis 42:1-20) Dihang nahibaloan ni Jacob nga may mga lugas sa Ehipto, giingnan

niya ang iyang mga anak nga lalaki: “Ngonong nagtinan-away ra man mo ug walay gibuhat?” ² Siya midugang: “Nakadungog ko nga may mga lugas sa Ehipto. Pangadto mo didto ug pamalit aron dili ta mangamatay sa gutom.” ³ Busa 10 sa mga igsoong lalaki ni Jose ang nangadto sa Ehipto aron mamalit ug lugas. ⁴ Apan wala pakuyoga ni Jacob si Benjamin, nga igsoon ni Jose, sa iyang mga igsoon kay siya miingon: “Basig maaksidente siya ug mamatay.” ⁵ Busa ang mga anak ni Israel nanglakaw kuyog sa uban aron mamalit, kay ang gutom nakaabot na sa yuta sa Canaan. ⁶ Si Jose mao ang nagdumala sa Ehipto, ug siya ang tigbaligyag lugas sa tanang tawo sa yuta. Busa ang mga igsoon ni Jose miadto ug miyukbo kaniya. ⁷ Pagkakita ni Jose sa iyang mga igsoon, nakaila dayon siya kanila, apan wala siya magpaila. Busa inisog siyang nakigsulti kanila: “Taga-asa mo?” Sila mitubag: “Taga-Canaan mi, ug nia mi aron mopalit ug pagkaon.” ⁸ Si Jose nakaila sa iyang mga igsoon, apan wala sila makaila kaniya. ⁹ Nahinumdom dayon si Jose sa iyang mga damgo bahin kanila, ug siya miingon: “Mga espiya mo! Mianhi mo aron tan-awon kon asang bahina sa yuta ang huyang ug depensa!” ¹⁰ Unya sila miingon kaniya: “Dili, among ginoo. Mianhi ang imong mga sulugoon aron mopalit ug pagkaon.” ¹¹ Magsoon mi sa amahan ug matarong mi nga mga tawo. Ang imong mga sulugoon dili mga espiya.” ¹² Apan giingnan niya sila: “Dili na tinuod! Nanganhi mo aron tan-awon kon asang bahina sa yuta ang huyang ug depensa!” ¹³ Busa sila miingon: “Dose mi ka magsoong lalaki. Usa ray among amahan nga tua sa Canaan, ug ang kamanghoran kauban karon sa among amahan, apan ang usa wala na.” ¹⁴ Apan giingnan gihapon sila ni Jose: “Sumala sa ako nang gisulti, ‘Mga espiya mo!’” ¹⁵ Kamo masulayan niining pa-

agiha: Ipanumpa nako sa ngalan sa Paraon nga dili mo makabiya dinhi gawas kon moanhi ang inyong kamanghorang igsoon. ¹⁶ Ipakuha sa usa kaninyo ang inyong igsoon samtang kamo bilanggoon dinhi, aron mahibaloan nako kon tinuod ang inyong gisulti. Ug kon dili, ipanumpa nako sa ngalan sa Paraon nga mga espiya mo.” ¹⁷ Busa gipabilanggo niya sila sulod sa tulo ka adlaw. ¹⁸ Si Jose miingon kanila sa ikatulong adlaw: “May kahadlok ko sa matuod nga Diyos, busa buhata kini aron dili mo mamatay. ¹⁹ Kon nagsulti mog tinuod, ibilin ang usa ninyo ka igsoon sa bilanggoan, ug ang uban makauli na ug makadalag lugas aron matagan-an ang inyong panimalay niining panahon sa gutom. ²⁰ Unya dad-a ka-nako ang inyong kamanghorang lalaki, aron makita nako nga tinuod ang inyong gisulti ug dili mo mamatay.” Ug ila kining gibuhat.